

การศึกษาดนตรีกะเหรี่ยงบ้านกล้วย ต.วังยาว อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี A Study of Karen Music at Ban Kluai, Wang Yao Subdistrict, Dan Chang District, Suphanburi Province

¹สิริรัตน์ คงเปีย Sirirat Khongpia

²วีระ พันธุ์เสือ Veera Phansue

^{1,2}มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

^{1,2}Srinakharinwirot University

¹Corresponding author, e-mail: siriratned1996@gmail.com

Received July 22, 2023; Revised September 22, 2024; Accepted: September 24, 2024

บทคัดย่อ

บทความนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาดนตรีกะเหรี่ยง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนกะเหรี่ยงบ้านกล้วย ตำบลวังยาว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีวิธีเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกจากผู้ที่เป็น นักดนตรีภายในหมู่บ้าน ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาดนตรีกะเหรี่ยงบ้านกล้วย ในเรื่องของ เครื่องดนตรี วิธีการเล่น ระบบเสียง เนื้อเพลง โอกาสในการแสดง และศึกษาสถานภาพและบทบาทของดนตรีในชุมชนโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนกะเหรี่ยงบ้านกล้วย ต.วังยาว อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี มีเครื่องดนตรีทั้งหมด 9 ชนิด เป็นเครื่องดนตรีที่จำพวกเครื่องสาย 2 ชนิด คือนาเด่ย และ เมตารี เป็นเครื่องดนตรีจำพวกเครื่องเป่า 1 ชนิด คือ คูแว เป็นเครื่องดนตรีจำพวกเครื่องตี 6 เครื่อง คือ ฉี – เตาะ, ทา, ใจจี, มุง, เป้ หรือกลองแบน, ตะเปาะ ซึ่งเครื่องดนตรีจำพวกเครื่องสาย เป็นเครื่องดนตรีที่เล่นเป็นทำนองหลัก มีรูปแบบการบรรเลงในแต่ละบทเพลงแตกต่างกันออกไป บทเพลงของชาวกะเหรี่ยงบ้านกล้วยเป็นทำนองเพลงและเนื้อเพลงที่ถูกแต่งขึ้นเองจากครูชาลี แต่ละบทเพลงจะสะท้อนให้เห็นความเป็นตัวตนของชาวกะเหรี่ยงบ้านกล้วยในเรื่องกับนับถือศาสนา การนับถือครูบาอาจารย์ สิ่งศักดิ์สิทธิ์อื่นที่มองไม่เห็น การอยู่ร่วมกัน การระลึกถึงการเป็นชาวกะเหรี่ยง การดำเนินชีวิตประจำวัน และการอวยพรให้แก่ผู้อื่น สถานภาพของดนตรีในชุมชนในด้านเศรษฐกิจในลักษณะอาชีพพรอง มีการว่าจ้างให้ไปทำการแสดงในงานต่างๆ สถานภาพด้านการศึกษา จะมีการสืบทอด การเรียนการสอนการบรรเลงเครื่องดนตรี การขับร้องเพลงจากครูชาลี ในช่วงเวลาที่ละจากการทำอาชีพหลัก เป็นการสืบทอดแบบมุขปาฐะ

คำสำคัญ: กะเหรี่ยง; ดนตรีกะเหรี่ยง; สถานภาพ

Abstract

This study focused on various aspects of Karen music, including musical instruments, playing techniques, sound systems, lyrics, performance opportunities, and the role of music within the community. A qualitative research model was employed, and the study population consisted of musicians residing in the village and selected through specific criteria. The data collection involved structured and unstructured interviews. The findings revealed that the Ban Kluai Karen Community possesses a repertoire of nine musical instruments, included two stringed instruments (Na Dei and Metari), one wind instrument (Ku Wae), and six percussion instruments (qi-tao, ta, jai chi, mung, pae or flatdrum, tappao). The stringed instruments serve as primary melodic instruments, each employing distinct playing styles in various songs. The compositions of Karen Ban Kluai songs, both melody and lyrics, are attributed to Teacher Charlie. These songs reflect the cultural identity of the community, encompassing themes of religion, reverence for teachers, spiritual beliefs, coexistence, daily life, and blessings. Regarding the status of music within the community, it serves as a secondary occupation, contributing to the local economy through performances at various events. Additionally, music is transmitted through inheritance and teachings by Teacher Charlie, often practiced during leisure time alongside the primary occupations of individuals. The oral tradition plays a vital role in preserving and passing down Karen music from one generation to another.

Keywords: Karen; Karen Music; Status

บทนำ

ชาติพันธุ์ (ethnicity หรือ ethnos) คือ การมีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ภาษาพูด เดียวกัน และเชื่อว่าสืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษกลุ่มเดียวกัน เช่น ไทย พม่า กะเหรี่ยง จีนลาว เป็นต้น กลุ่มชาติพันธุ์ หรือ กลุ่มวัฒนธรรม มีลักษณะเด่น คือ เป็นกลุ่มคนที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ เดียวกัน บรรพบุรุษในที่นี้ หมายถึงบรรพบุรุษทางสายเลือด ซึ่งมีลักษณะทางชีวภาพและรูปพรรณ (เชื้อชาติ) เหมือนกัน รวมทั้งบรรพบุรุษทางวัฒนธรรมด้วย ผู้ที่อยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันจะมีความรู้สึกผูกพันทางสายเลือดและทางวัฒนธรรมพร้อมๆ กัน ไปเป็นความรู้สึกผูกพันที่ช่วยเสริมสร้างอัตลักษณ์ ของบุคคลและของชาติพันธุ์ และในขณะเดียวกันก็สามารถเร้าอารมณ์ ความรู้สึก ให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความรู้สึกผูกพันนี้อาจเรียกว่า “สำนึก” ทางชาติพันธุ์ หรือ ชาติ ลักษณะ (ethnic -identity) (สารานุกรมไทย, 2564)

ชาติพันธุ์กะเหรี่ยงในประเทศไทยมี 1,993 หมู่บ้าน 69,535 หลังคาเรือน ประชาชนทั้งสิ้น ประมาณ 532,295 คน คิดเป็น ร้อยละ 46.80 ของจำนวนประชากรชาวเขาในประเทศไทย อาศัยอยู่ใน 15 จังหวัดของภาคเหนือและภาคตะวันตกได้แก่กาญจนบุรี, กำแพงเพชร, เชียงราย, เชียงใหม่, ตาก, ประจวบคีรีขันธ์, เพชรบุรี, แพร่, น่าน, แม่ฮ่องสอน, ราชบุรี, ลำปาง, ลำพูน, สุโขทัย, สุพรรณบุรี, และ

อุทัยธานี คำว่ากะเหรี่ยง กะเหร็น สันนิษฐานว่า มาจากภาษามอญที่ใช้เรียกชาวปกากะญอ (ส่วนมากเป็นกะเหรี่ยงพุทธ) โดยออกเสียงว่า เกรียง หรือเกรียน แปลว่า เรียบ ซึ่งตรงกับความหมาย ของคำว่า ปกากะญอ ซึ่งแปลว่า คนที่มีชีวิตเรียบง่ายสมถะ ในภาษาไทย ใช้คำว่าเกรียง เป็นชื่อเครื่องมือช่างปูนที่ใช้ในการฉาบผิวให้เรียบ และเกรียน คือ ลักษณะของการตัดผมอย่างสั้นเรียบง่าย และอาจมีความเชื่อมโยงกับชื่อกลุ่มผู้นับถือศาสนาพุทธนิกายมหายานที่มีอยู่ในธิบาย เนปาล ที่เรียกว่า กะยูปา หรือ ปากะญู ซึ่งมักแต่งกายด้วยชุดสีขาว และมีวิถีชีวิต อย่างเรียบง่ายสมถะ ซึ่งความเชื่อนี้อาจแพร่หลายเข้ามาในดินแดนสุวรรณภูมิ เมื่อกว่าพันปีก่อน กะเหรี่ยงมีด้วยกันหลายกลุ่มย่อย และมีชื่อเรียกต่างๆ กัน ทั้งยังมีประเพณี ความเชื่อ ความเป็นอยู่ที่ต่างกัน กะเหรี่ยงในประเทศไทย มี 4 กลุ่มย่อยคือ 1.สะกอ หรือ ยางขาว เรียกตัวเองว่า ปกากะญอ เป็นกลุ่มที่มีประชากรมากที่สุด 2.โป เรียกตัวเองว่าโผล่ ส่วนใหญ่ อยู่ในเขตจังหวัดกาญจนบุรี แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ และลำพูน 3.ปะโอ หรือ ตองสู อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน 4.บะแว หรือ คะ-ยา อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน (สารานุกรมไทย, 2564)

กะเหรี่ยงโปโนอ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี อาศัยอยู่บนภูเขาสูงบริเวณ เขตแนวกันชนมรดกโลก เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง ในอุทยานแห่งชาติพุเตย ซึ่งมีป่าไม้และธรรมชาติที่ยังคงอุดมสมบูรณ์ ชาวกะเหรี่ยงอาศัยอยู่ที่แห่งนี้กันมากกว่า 200 ปี ซึ่งในแถบจังหวัด สุพรรณบุรี กาญจนบุรี อุทัยธานี และจังหวัดตากบางส่วน จะมีกะเหรี่ยงอยู่ 3 พวก คือ กะเหรี่ยงด้ายเหลือง ด้ายขาว และด้ายแดง สำหรับกะเหรี่ยงในหมู่บ้านบ้านกล้วยเป็นกะเหรี่ยงพุทธด้ายเหลือง ที่ลงมาอาศัยอยู่บนพื้นที่ราบ เพื่อประกอบอาชีพ และเพื่อการดำรงชีวิตในด้านต่างๆ เช่น การศึกษาเทคโนโลยี สาธารณูปโภคต่างๆ ชาวกะเหรี่ยงในหมู่บ้าน บ้านกล้วย มีวัฒนธรรม เครื่องดนตรี บทเพลง และการขับร้อง ที่เป็นเพลงของตนเอง ทำให้ดนตรีของชาวกะเหรี่ยงบ้านกล้วยมีอัตลักษณ์เป็นของตนเอง เช่น การใช้ภาษาไทยในบทร้อง การออกแบบการแสดงที่มีการนำเสนอเรื่องราววิถีชีวิตของชาวกะเหรี่ยง ตั้งแต่ตื่นนอนจนถึงเข้านอน เป็นต้น ดนตรีในความหมายอย่างกว้าง หมายถึง กิจกรรมการแสดงออกทางวัฒนธรรม (une activité culturelle) ของมนุษย์ที่เกี่ยวกับการขับร้อง รวมถึงการสร้างจังหวะและทำนอง ดนตรีจึงมีความสำคัญ ไม่เพียงแคในเชิงการสื่อสาร หรือการใช้เพื่อความบันเทิงและในพิธีกรรม แต่ยังรวมถึงความสำคัญในด้านศิลปะ และด้านสุนทรียศาสตร์ อีกด้วย

บทความวิจัยนี้นำเสนอ เครื่องดนตรี วิธีการเล่น วิธีการตั้งเสียง เนื้อเพลง โอกาสในการบรรเลง ของชาวกะเหรี่ยงหมู่บ้านบ้านกล้วย ตำบลวังยาว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ในเรื่องและศึกษาสถานภาพ บทบาทของดนตรีในชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาดนตรีชาวกะเหรี่ยง หมู่บ้าน บ้านกล้วย ต.วังยาว อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาสถานภาพและบทบาทของดนตรีในชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยมีการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1) ศึกษาจากเอกสารและสิ่งพิมพ์ได้แก่ เอกสาร วารสาร จุลสาร บทความ รายงานการสัมมนา และการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับดนตรีและวัฒนธรรมของชาวกะเหรี่ยง

2) การศึกษาในภาคสนาม (Field Study) ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) ลักษณะของกลุ่มที่เลือกสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยประชากรที่ผู้วิจัยศึกษาในครั้งนี้ คือ นักดนตรีในชุมชนบ้านกล้วย โดยมีขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า ดังนี้ 2.1 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์แบบสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) กำหนดหัวข้อในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) มีหลักเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายผู้วิจัยดำเนินการใช้วิธีเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 6 คน 2.2 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) โดยผู้วิจัยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการต่อเพลง ซ้อมดนตรี และสังเกตการณ์ 2.3 การบันทึกข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยบันทึกด้วยการจดแบบย่อลงในสมุดบันทึก แล้วนำข้อมูลมาเรียบเรียงให้ข้อความขยายมากขึ้น เพื่อสะดวกในการตรวจสอบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องอำนวยความสะดวกในการบันทึกข้อมูล ระหว่างการเก็บข้อมูลขณะสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ละเอียดและครบถ้วนมากยิ่งขึ้น โดยใช้กล้องถ่ายวิดีโอ กล้องถ่ายรูป และเครื่องบันทึกเสียง

3) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยกำหนดเครื่องมือในการเก็บข้อมูล มีเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลการศึกษาดนตรีกะเหรี่ยงครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างและไม่มีโครงสร้าง โดยมีประเด็นคำถาม

4) ขั้ววิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ 4.1 ศึกษาดนตรีกะเหรี่ยงและบทเพลง คือ (1) เครื่องดนตรี (2) วิธีการเล่น (3) ระบบเสียง (4) เนื้อเพลง (5) โน้ตเพลง (6) โอกาสในการบรรเลง 4.2 เพื่อศึกษาสถานภาพและบทบาทของดนตรีในชุมชน 4.3 จัดทำโน้ตเพลงเป็นโน้ตสากล

5) ขั้นสรุปและอภิปรายผล 1. เรียบเรียงจัดทำบทสรุปผลจากการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูล 2. สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผลในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ โดยใช้แนวคิดแนวคิด อัตลักษณ์ และ 3. อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1. ผลการวิจัยพบว่าชุมชนกะเหรี่ยงบ้านกล้วย ต.วังยาว อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี มีเครื่องดนตรีทั้งหมด 9 ชนิด เป็นเครื่องดนตรีที่จำพวกเครื่องสาย 2 ชนิด คือนาเดย และเมตารี เป็นเครื่องดนตรีจำพวกเครื่องเป่า 1 ชนิด คือ คูแว เป็นเครื่องดนตรีจำพวกเครื่องตี 6 เครื่อง คือ ฉี-เตาะ, ทา, ใจจี, มุง, เป้ หรือกลองแบน, ตะเปาะ ซึ่งเครื่องดนตรีจำพวกเครื่องสาย เป็นเครื่องดนตรีที่เล่นเป็นทำนองหลัก มีรูปแบบการบรรเลงในแต่ละบทเพลงแตกต่างกันออกไป เครื่องดนตรีจำพวกเครื่องตี จะเป็นเครื่องดนตรีที่บรรเลงประกอบจังหวะ ส่วนเครื่องดนตรีประเภทเป่าจะเป็นเครื่องดนตรีที่บรรเลงเป็นเชิงสัญลักษณ์ก่อนการเริ่มการแสดง ที่จะทำให้อำเภอกำลังจะแสดงแล้ว หรือเป่าเพื่อบอกกล่าวสิ่งศักดิ์สิทธิ์ วิธีการบรรเลงเครื่องดนตรีของชาวกะเหรี่ยงบ้านกล้วยนั้น สามารถแบ่ง

ออกเป็น 3 วิธีการบรรเลง คือ วิธีการดีด วิธีการตี และวิธีการเป่า ซึ่งวิธีการบรรเลงนั้นจะแตกต่างกันออกไปในแต่ละเครื่องดนตรี และในแต่ละบทเพลง

วัตถุประสงค์ที่ 2. ผลการวิจัยพบว่า 1. สถานภาพของดนตรีภายในชุมชน ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้ 1.1 ด้านเศรษฐกิจสถานภาพของดนตรีกะเหรี่ยงบ้านกล้วยในปัจจุบันยังคงดำเนินอยู่แต่จะดำเนินในลักษณะอาชีพรอง มีการว่าจ้างให้ไปทำการแสดงในงานมงคล อวมงคล งานของหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน และยังคงมีการสืบทอดความรู้ความสามารถทางด้านดนตรีกะเหรี่ยงให้กับบุคคลในชุมชนอยู่ 1.2 ด้านการศึกษาภายในชุมชนมีการสืบทอด การเรียนการสอน การบรรเลงเครื่องดนตรี และการขับร้องเพลงจากครูชาลี งามยิ่ง ซึ่งเป็นผู้ควบคุมวงและการฝึกซ้อมวงดนตรีกะเหรี่ยงบ้านกล้วย มีการถ่ายทอดแบบมุขปาฐะ ไม่ได้มีการจดบันทึกโน้ตและเนื้อร้องเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า สถานภาพของดนตรีในชุมชนในด้านเศรษฐกิจในลักษณะอาชีพรอง มีการว่าจ้างให้ไปทำการแสดงในงานต่างๆ และในด้านการศึกษา จะมีการสืบทอด การเรียนการสอนการบรรเลงเครื่องดนตรี การขับร้องเพลงจากครูชาลีซึ่งเป็นการสืบทอดแบบมุขปาฐะ 2. บทบาทของดนตรีในชุมชน ผู้วิจัยพบบทบาทของดนตรีในชุมชน 3 ด้าน ดังนี้ 2.1 ด้านความเชื่อ บทบาทของดนตรีในชุมชนด้านความเชื่อ จะปรากฏให้เห็นการแสดงดนตรีในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา งานมงคล งานอวมงคล และในประเพณีของชาวกะเหรี่ยงบ้านกล้วย คือ ประเพณีผูกแขนด้ายเหลือง ประเพณีวันขึ้นปีใหม่ ประเพณีงานบุญไหว้แม่โพสพ 2.2 ด้านวิถีชีวิต บทบาทของดนตรีในชุมชนด้านวิถีชีวิต จะปรากฏให้เห็นการแสดงดนตรีภายในหมู่บ้านเมื่อมีการเรียกรวมตัวจากครูชาลี ซึ่งจะเป็นช่วงเวลาหัวค่ำหลังจากทำอาชีพหลักเสร็จแล้ว เพื่อให้ชาวกะเหรี่ยงในหมู่บ้านมาฝึกซ้อมดนตรี เพื่อไปแสดงในงานต่างๆ 2.3 ด้านสังคม บทบาทของดนตรีในชุมชนด้านสังคม จะปรากฏให้เห็นการแสดงดนตรีของชาวกะเหรี่ยงบ้านกล้วยในงานของหน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน งานประจำปี งานอนุสรณ์ดอนเจดีย์ ประเพณีงานทั้งกระจาด งานมงคลสมรส งานทำบุญกระดูก งานศพ และยังพบบทบาทของผู้นำชุมชน คือ กำนัน ธนกร ธนภัทรอภิเดช ในการติดต่อประสานงานการแสดงดนตรีของชาวกะเหรี่ยงบ้านกล้วย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาดนตรีกะเหรี่ยงบ้านกล้วย ต.วังยาว อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี วัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า ชุมชนกะเหรี่ยงบ้านกล้วย ต.วังยาว อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี มีเครื่องดนตรีทั้งหมด 9 ชนิด เป็นเครื่องดนตรีที่จำพวกเครื่องสาย 2 ชนิด คือ นาเดย์ และ เมตารี เป็นเครื่องดนตรีจำพวกเครื่องเป่า 1 ชนิด คือ คูแว เป็นเครื่องดนตรีจำพวกเครื่องตี 6 เครื่อง คือ ฉี่-เต้ายะ, ทา, ใจจี, มุง, เป้ หรือกลองแบนตะเปาะ คือวิธีการดีด วิธีการตี และวิธีการเป่า ซึ่งวิธีการบรรเลงนั้นจะแตกต่างกันออกไปในแต่ละเครื่องดนตรี และในแต่ละบทเพลง บทเพลงมีการใช้ภาษากะเหรี่ยงและภาษาไทยในการขับร้องมีการตั้งระบบเสียงของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริธร สาวเสม ได้วิจัยเรื่อง ดนตรีกะเหรี่ยงกรณีศึกษาหมู่บ้านโป่งกระทิงบน ตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี ที่มีเครื่องดนตรีภายในหมู่บ้าน และมีบทเพลงของตนเอง ซึ่งเป็นบทเพลงสั้นๆ มีเครื่องดนตรีในพื้นที่วิจัย คือ แคน กลองยาว ฉิ่ง ฉาบ และกรับไม้ ซึ่งแคนเป็นแคน 7 ที่ใช้บรรเลงในแต่ละบทเพลง (ศิริธร สาวเสม, 2555)

วัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าดนตรีกะเหรี่ยงบ้านกล้วย มีสถานภาพและบทบาท ในด้านความเชื่อ ด้านวิถีชีวิต ด้านสังคม ซึ่งบทเพลงชาวกะเหรี่ยงมีการรักษาและสืบทอดวัฒนธรรมในหลายรูปแบบ รูปแบบคือการใช้บทเพลงเป็นเครื่องสื่อสารถ่ายทอดวิถีชีวิตภูมิปัญญาความเชื่อ หรือบอกเรื่องราวจาก คนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง เพราะในอดีตเพลงพื้นบ้านเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่มีบทบาทในการอบรมขัด เกลา และถ่ายทอดบรรทัดฐานทางสังคมแก่สมาชิกในสังคม สิ่งที่น่าสนใจในคือเพลงพื้นบ้านยังคงมี บทบาทในการขัดเกลาอบรมบ่มนิสัย เพลงกะเหรี่ยงเป็นเพลงพื้นบ้านประเภทหนึ่ง ลักษณะของเพลง พื้นบ้านคือเป็นมุขปาฐะ ใช้การร้องสืบทอดต่อกันมาในโอกาสต่างๆ เช่น กล่อมลูก แต่งงาน งานศพ เป็นต้น ในระยะแรกมีลักษณะเป็นเพลงปฏิพากย์ที่ร้องโต้ตอบกัน มีความสอดคล้องกับทฤษฎีอัต ลักษณ์ ที่ตระหนักมีความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองว่า “ฉันเป็นใคร” ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการปฏิสังสรรค์ ระหว่างตัวเรากับคนอื่น โดยผ่านการมองตัวเองและคนอื่นมองเราในขณะนั้น และในทางเดียวกันมโน ทัศน์อัตลักษณ์จะถูกกล่าวควบคู่ไปกับเรื่องของอำนาจ คุณสมบัติของบุคคลหรือสิ่งของที่แสดงออกถึง ความเป็นตัวตน และมีสำนึกบุคคลรับรู้และรู้ว่าตัวเองคือใครมีลักษณะเป็นอย่างไร มีวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ แบบแผนพฤติกรรม และลักษณะนิสัยอย่างไร เหมือนหรือแตกต่างจากคนอื่น กลุ่มอื่น สิ่ง อื่น บุคคลซึ่งแสดงออกผ่านทางตัวแทนความมีตัวตนในรูปของสถานะของ บุคคล เพศสภาพ ตำแหน่ง หน้าที่ บทบาททางสังคม ซึ่งเรียกสิ่งเหล่านี้ ว่าเป็นอัตลักษณ์ของปัจเจก หรืออัตลักษณ์ ส่วนบุคคล ส่วนการแสดงออกผ่านสัญลักษณ์อะไรบางอย่างที่มีความหมายเป็นที่เข้าใจร่วมกัน และการแสดงออก ทางพิธีกรรม ประเพณี วัฒนธรรม ตำนาน เรื่องเล่า ประวัติศาสตร์ และปรากฏการณ์ทางสังคม เป็น ส่วนที่เรียกว่า “อัตลักษณ์ทางสังคม” หรืออัตลักษณ์ที่คนในสังคมมีส่วนร่วมที่สะท้อนออกมาจากบท เพลงเนื้อเพลงรวมถึงรูปแบบของการแสดงที่ทำให้เห็นว่าชาวกะเหรี่ยงบ้านกล้วยต้องการให้คนทั่วไป ได้เห็นถึงความเป็นตัวตน เห็นถึงอุปนิสัย จิตใจ วิถีชีวิต วัฒนธรรม การแต่งกาย และความเป็นอยู่ใน ชีวิตประจำวัน (นันทนัย ประสานนาม, 2550)

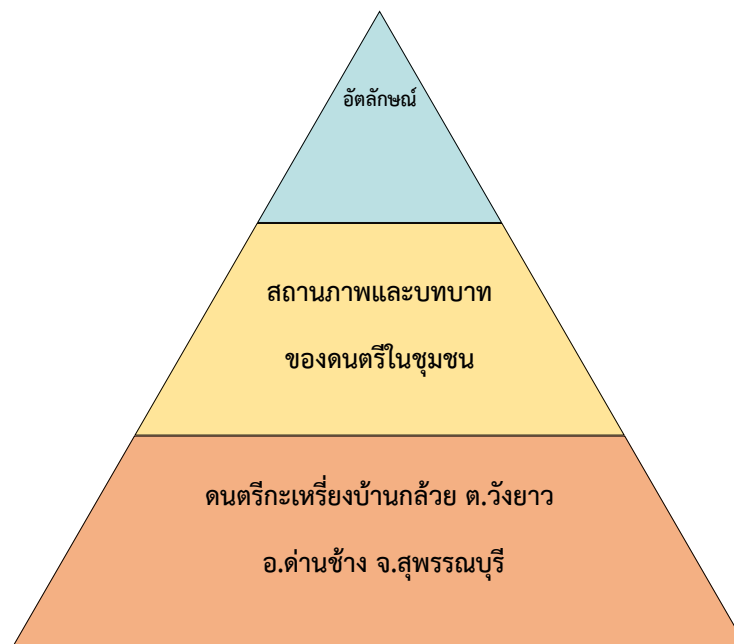
องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาดนตรีกะเหรี่ยงบ้านกล้วย ตำบลวังยาว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี จะ นำเสนออัตลักษณ์ สถานภาพและบทบาทของดนตรีกะเหรี่ยงในชุมชนบ้านกล้วยได้ 3 องค์ความรู้ ดังนี้

- 1) ดนตรีกะเหรี่ยงในชุมชนกะเหรี่ยง หมู่บ้านบ้านกล้วย ต.วังยาว อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี ในเรื่องของ เครื่องดนตรี ระบบเสียง เนื้อเพลง โน้ตเพลง โอกาสในการบรรเลงและบทเพลงที่มีการ ประพันธ์ขึ้นเองจากครูในชุมชน
- 2) สถานภาพและบทบาทของดนตรีกะเหรี่ยงในชุมชนบ้านกล้วย
- 3) อัตลักษณ์ความเป็นตัวตนของชาวกะเหรี่ยงชุมชนบ้านกล้วย ต.วังยาว อ.ด่านช้าง จ. สุพรรณบุรี

ทั้ง 3 องค์ประกอบนี้ถือส่งเสริมให้เกิดรูปแบบอัตลักษณ์ซึ่งสะท้อนให้เห็นความเป็นตัวตนของ ชาวกะเหรี่ยงหมู่บ้านบ้านกล้วย ต.วังยาว อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี ที่แสดงถึงการนับถือศาสนา การ เคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การไหว้บูชาพ่อแม่ ครู การนับถือปู่ย่า การอยู่ร่วมกันของคนภายในชุมชน การมี ความสามัคคีกัน การตระหนักถึงความเป็นชาวกะเหรี่ยง การดำเนินวิถีชีวิตของตนเองภายในชุมชน

และ การมีจิตใจที่ดีต่อผู้อื่น รวมถึงสถานภาพและบทบาทของดนตรีกะเหรี่ยงบ้านกล้วยในปัจจุบัน ยังคงดำเนินอยู่แต่จะดำเนินในลักษณะอาชีพรื่อง มีการว่าจ้างให้ไปทำการแสดงในงานมงคล อวมงคล งานของหน่วยงานราชการหน่วยงานเอกชนและยังคงมีการสืบทอดความรู้ความสามารถทางด้าน ดนตรีกะเหรี่ยงให้กับบุคคลในชุมชนอยู่

บทสรุป

การศึกษาดนตรีกะเหรี่ยงหมู่บ้านกล้วย ต.วังยาว อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี แสดงให้เห็น ถึงความมีอัตลักษณ์และความอยากมีตัวตน ที่แสดงออกผ่านทาง เครื่องดนตรี วิธีการเล่น ระบบเสียง บทเพลง เนื้อร้อง โน้ตเพลง ซึ่งบทเพลงของชาวกะเหรี่ยงบ้านกล้วยเป็นทำนองเพลงและเนื้อเพลงที่ ถูกแต่งขึ้นเองจากครูชาลีซึ่งเป็นนักดนตรีและผู้ถ่ายทอดวิธีการเล่นเครื่องดนตรี การขับร้องบทเพลง ในแต่ละบทเพลงจะสะท้อนให้เห็นความเป็นตัวตนของชาวกะเหรี่ยงบ้านกล้วยในเรื่องกับนับถือ ศาสนา การนับถือครูบาอาจารย์ สิ่งศักดิ์สิทธิ์อื่นที่มองไม่เห็น การอยู่ร่วมกัน การระลึกถึงการเป็นชาว กะเหรี่ยง ดำเนินชีวิตประจำวัน และการอวยพรให้แก่ผู้อื่น มีทำนองเพลงที่เป็นทำนองหลักเพียง ทำนองเดียว แต่มีการเคลื่อนที่ของแนวเบสอยู่ตลอดจนจบเพลง ซึ่งการดำเนินทำนองของแนวเบส ของแต่ละบทเพลงมีความแตกต่างกัน และมีรูปแบบการดำเนินทำนองแนวเบสที่เด่นชัดในทุกเพลง และดนตรียังมีสถานภาพและบทบาทในชุมชนในด้าน เศรษฐกิจ การศึกษา ความเชื่อ วิถีชีวิต และ สังคม

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและข้อจำกัดในการศึกษาดังกล่าวในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมใน การทำงานวิจัยในอนาคต ดังนี้

1. สามารถทำวิจัยดนตรีกลุ่มชาติพันธุ์อื่นๆ ในพื้นที่ จังหวัดสุพรรณบุรีได้
2. สามารถทำการศึกษาวิจัยความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมและความเชื่อของชาวกะเหรี่ยงบ้านกล้วย ต.วังยาว อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี

เอกสารอ้างอิง

- นันทนัย ประสานนาม. (2550). *รูปพหูพจน์ของอัตลักษณ์เด็กแนว*. กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯธุรกิจ จุดประกาย.
- ศิริธร สาวเสม. (2555). ดนตรีกะเหรี่ยง กรณีศึกษาหมู่บ้านโป่งกระทิงบน ตำบลบ้านปึง อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี. *ปริญญาศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สารานุกรมไทย. (2564). *ชาวกะเหรี่ยง*. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 10 มิถุนายน 2566 จาก <https://www.saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=23&chap=5&page=t23-5-infodetail01.html>
- สารานุกรมไทย. (2564). *ชาติพันธุ์*. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 10 มิถุนายน 2566 จาก <https://www.saranukromthai.or.th/sub/book/book.php?book=23&chap=5&page=t23-5-infodetail01.html>

